

Kinh nghiệm quản lý tiền ảo, Bitcoin ở một số quốc gia trên thế giới và bài học cho Việt Nam

Nguyễn Tuyết Dương
Phan Minh Anh

Tóm tắt: Sau khủng hoảng tài chính thế giới năm 2008, các loại tiền ảo hay chính xác hơn là tiền mã hóa (cryptocurrency) với đại diện là Bitcoin nổi lên như một hiện tượng đáng chú ý trong lĩnh vực công nghệ và tiền tệ, tài chính. Dựa trên nền tảng ngang hàng, không chịu sự kiểm soát của bất cứ Ngân hàng Trung ương (NHTW) hay Chính phủ nào, tiền ảo và Bitcoin đã đặt ra không ít thách thức đối với cơ quan quản lý nhà nước khi tiền ảo trở nên ngày càng phổ biến trong đời sống kinh tế-xã hội. Các chính sách quản lý, giám sát tiền ảo và Bitcoin trên thế giới hiện khá đa dạng, phản ánh nhiều cách thức tiếp cận khác nhau. Kinh nghiệm của một số nước như Trung Quốc, Nhật Bản và Thái Lan đã chỉ ra rằng trong khi tiếp tục nghiên cứu để nắm rõ hơn nền tảng công nghệ của tiền ảo và ứng dụng tiềm năng của nó, các chính sách quản lý tiền ảo và Bitcoin của các nước cần linh hoạt và bám sát điều kiện thực tế của từng quốc gia về thể chế, năng lực giám sát hệ thống tài chính, văn hóa ưa thích đổi mới, công nghệ. Trước mắt, cơ quan quản lý tiền tệ của các quốc gia cần chú trọng vào việc theo dõi giám sát các sàn giao dịch tiền ảo, Bitcoin và các ngân hàng thương mại để bảo vệ người tiêu dùng và ngăn chặn việc sử dụng tiền ảo, Bitcoin cho mục đích gây tổn hại tới sự ổn định, lành mạnh và toàn vẹn của hệ thống tiền tệ, tài chính quốc gia.

Từ khóa: Tiền ảo, Bitcoin, quản lý, giám sát, kinh nghiệm, bảo vệ người tiêu dùng.

Mã phân loại JEL: G12, G14, K42, L86.

Tài liệu tham khảo

- Bank for International Settlements – BIS (2015). *Digital Currencies, Committee on Payments and Market Infrastructures*, ISBN 978-92-9197-385-9. Retrived from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>, 13 March 2019.
- BitcoinVietnamNews (2018). *Trung Quốc không cấm đào Bitcoin, chỉ là kiểm soát điện năng*. Truy cập tại <https://bitcoinvietnamnews.com/2018/01/trung-quoc-khong-cam-dao-bitcoin.html>, ngày truy cập 13/3/2019.
- ECB (2015). *Virtual Currency Schemes – A further analysis*, European Central Bank. Retrived from <https://www.coindesk.com/germany-official-recognises-bitcoin-as-private-money/>, 13 March 2019.
- FATF (2014). *Virtual Currencies, Key Definitions and Potential AML/CFT Risks*.
- IMF (2016). *Virtual Currencies and Beyond: Initial Considerations. Monetary and Capital Markets, Legal, and Strategy and Policy Review Departments*. International Monetary Fund, SDN/16/03, January.
- Kevin Helms (2017). *Bank of Thailand ordered to relax strict rules and study Bitcoin*. Retrived from www.news.bitcoin.com. 3 July 2017. Retrieved 30 October 2017.
- Lagarde, C. (2018). A regulatory approach to Fintech, *Finance and Development*, 55(2), International Monetary Fund.
- Lee, A. (2018). Bitcoin ads disappear from social media in China after central bank bans cryptocurrency fundraising, *South China Morning Post Publishers Limited*.
- Leng, S. (2017). Why has China declared war on bitcoin and digital currencies? *South China Morning Post Publishers Limited*.
- Mochizuki, T (2014a). Japan's Government Says Bitcoin Isn't a Currency. *Daily Bankruptcy Review*, New York.
- Mochizuki, T (2014b), Japan Leans Against the Regulation Of Bitcoin. *Wall Street Journal*, 19. ISSN 09219986.
- Olena, D. (2017). Bitocoin: Legal Definition and its place in legal framework, *Journal of International Trade, Logistics and Law*, 3(1).
- Phan Lê Thu (2018). *Chính sách của Thái Lan về tiền ảo*, Truy cập tại <http://doanhnghiephoinhap.vn/chinh-sach-cua-thai-lan-ve-tien-ao.html>, ngày truy cập 13/3/2019.

- SEC (2017). *SEC Thailand's Viewpoint on ICO*. Retrived from <https://www.sec.or.th/EN/Pages/FinTech/ICO.aspx>, 13 March 2019.
- Wildau, G. (2017a). China probes bitcoin exchanges amid capital flight fears. *Financial Times*.
- Wildau, G. (2017b). Beijing set to shut bitcoin exchanges to ensure price stability. *Financial Times*.
- World Economics Forum (2016, 2017, 2018). *The Global Competitiveness Report 2016, 2017, 2018*. Retrived from <http://www3.weforum.org/>, 13 March 2019.
- Yap, B. (2016). Bitcoin definition remains unclear under new bill. *International Financial Law Review*.